

نقطه پایان بر جدال های بی پایان

کاهش تنش های سیاسی از مهم ترین دستاوردهای یک ساله دولت به شمار می آید

۱۰

تأییدیه نخستین واکسن استنشاقی کرونا

واکسن استنشاقی با یک باف استفاده تأثیر بیشتری از واکسن های تزریقی دارد

۱۱

خانه سازی در لانه قو

شهر داری تهران با اجرای بخشی از طرح قرارگاه مسکن در کارخانه تعطیل شده روغن نباتی قو، چهره ای نو به محله خزانه می بخشد

۱۲

چهارشنبه ۱۶ شهریور ۱۴۰۱ | ۱۴۰۱ | ۱۴ صفر ۱۴۴۴ | سال سیام | شماره ۸۵۸۶

همیشه یک جامعه

پارازیت بر سلامت

پوکی استخوان، مشکلات قلبی-عروقی، از دست دادن کلیه و کبد، آسیب به مغز، سیستم گوارشی، پوست، لثه، دندان، چشم و حتی اعتیاد به موادمخدر صنعتی از جمله عوارض مصرف داروهایی است که در ماهواره و شبکه های اجتماعی تبلیغ می شوند

گزارش

مریم بسر خوش

روزنامه نگار

تشدید بیماری با مصرف داروهای تبلیغاتی

«نقدر که شبکه های ماهواره ای و فضای مجازی درباره معجزات برخی داروها و محصولات زیبایی و پوستی تبلیغ می کنند، خود شکر کت های تولیدکننده ادعای چنین معجزاتی را ندارند، امروزانه حداقل آیبیمار داریم که عوارض پوستی ناشی از مصرف این محصولات را به صورت موضعی داشته اند و نگرانی جدی هم درباره کسانی است که به صورت خوراکی این داروها را مصرف کرده اند و با عوارض بیشتری مواجه شده اند.»

این نکاتی است که سیمین ابراهیمزاده، متخصص پوست و مو به همشهری می گوید: «داروهای که از طریق ماهواره یا فضای مجازی خریداری می شوند، علاوه بر مضرات و عوارضی که بر جای می گذارند، به این دلیل خطرناک هستند که مصرف کنندگان دلیل اصلی مشکلی که برای آنها به وجود آمده را نمی دانند و تنها به صرف تبلیغی که می بینند اقدام به خرید می کنند. این اتفاق می تواند منجر به تشدید بیماری در آنها شود.» او تأکید می کند: «بسیاری از این داروها منجر به نازکی پوست، قرمزی و ایجاد لکه های پوستی می شود: «برخی از این داروها برندهای معتبر دنیا هستند، اما چون به صورت قاچاق وارد کشور می شوند، اصل بودن آنها به هیچ عنوان قابل تشخیص نیست. از سوی دیگر ممکن است تاریخ انقضای آنها تمام و دوباره ثبت شده باشد. ترکیبات قید شده روی جعبه این داروها هم عمدتاً با محصول اصلی متفاوت است.» او تأکید می کند: «استفاده از محصولات سلامت محور خارج از مسیرهای تأیید شده وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو به هیچ عنوان توصیه نمی شود، چون استفاده بیش از حد، اجازه تبلیغ را ندارد، اما این داروها تبلیغ از چه کسی و به چه شکلی است، برای اطلاع از محصولات سلامت محور فرد باید اطلاعات واقعی به دست بیاورد. ممکن است کسی به دلیل ناراحتی کلیه، کمبود یا اضافه وزن، فشار خون... برای مصرف برخی محصولات مجاز نباشد و اگر در پشت این تبلیغات کسی پاسخگوی چنین

پوکی استخوان و آسیب مغزی محصولات ماهواره ای

«تمام داروهایی که در شبکه های اجتماعی و ماهواره ای به عنوان داروی خارجی در حال تبلیغ هستند، در ایران از سوی افرادی توصیه می شوند که هیچ صلاحیت علمی ندارند. تبلیغات این محصولات نشان دهنده تقلبی و غیرمجاز بودن آنهاست؛ چرا که دارو و حتی داروهای بدون نسخه (OTC) به دلیل ایجاد فرهنگ غلط استفاده بیش از حد، اجازه تبلیغ را ندارند، اما این داروها تبلیغ از چه کسی و به چه شکلی است، برای اطلاع از محصولات سلامت محور فرد باید اطلاعات واقعی به دست بیاورد. ممکن است کسی به دلیل ناراحتی کلیه، کمبود یا اضافه وزن، فشار خون... برای مصرف برخی محصولات مجاز نباشد و اگر در پشت این تبلیغات کسی پاسخگوی چنین

موردی نباشد، استفاده از محصول تبلیغ شده به هیچ عنوان توصیه نمی شود. این در حالی است که تبلیغ کننده چنین محصولاتی در شبکه های اجتماعی و اینستاگرام یا ماهواره، برای دستیابی به اهداف تبلیغاتی شان، اطلاعات غلط هم به مردم می دهند و جان و سلامتی آنها را به خطر می اندازند.» او درباره اینکه تبلیغات مکرر این محصولات گاهی از سوی افراد معروف انجام می شود و به اعتماد مردم می شود، هم می گوید: «سواد کم مردم شده است.» این محصولات حاوی مشکل دندانپزشکی به متخصص قلب مراجعه نمی کند، سپس نباید تبلیغات این محصولات بدون مجوز، حتی از سوی چهره های معروفی در جامعه منجر به اعتماد و خریداری آن محصولات شود. با وجود این درباره اصالت یک محصول سلامت محور، سامانه TTAC اطلاعات لازم را در اختیار مصرف کنندگان قرار می دهد. از طریق آن سال بارکد به شماره پیامک ۲۰۰۰۸۸۲۲ می توان نسبت به اصلی بودن یک محصول اطمینان حاصل کرد. برای رهگیری اطلاعات دروبی هم ۲۰۰۰۸۸۲۲ وجود دارد؛ اول مراجعه به نزدیک ترین داروخانه و کمک گرفتن از مسئول فنی و دوم تماس با شماره تلفن های ۱۱۸۲ (تهران) و ۱۹۰ (سراسر کشور). محصولی که قابلیت پیگیری از طریق این روش ها را نداشته نباشد، اصالت ندارد و نباید به هیچ عنوان مورد استفاده قرار بگیرد.»

کاهش سایز در یک جلسه؛ یعنی آسیب به ارگان های بدن

«همین قدر که انتقال زمین به سیاره دیگر فریب دهنده وزن، فرآورده های مؤثر بر میل جنسی، دارو و اقلام آرایشی مؤثر در زیبایی و رشد مو، فرآورده های افزایش تمرکز و داروهای افزایش دهنده قد که از سوی افراد فاقد صلاحیت و به صورت قاچاق در تبلیغ فضای مجازی استفاده می شوند، برای افزایش سایز و کاهش سایز در یک جلسه؛ یک سایز لاغر تر واقعی به دست بیاورد. ممکن است کسی به دلیل ناراحتی کلیه، کمبود یا اضافه وزن، فشار خون... برای مصرف برخی محصولات مجاز نباشد و اگر در پشت این تبلیغات کسی پاسخگوی چنین

دوره استفاده از این داروها برای چاقی باعث می شود طی مدت ۳ سال، فرد دچار پوکی شدید شود که هیچ درماتی ندارد و شکستگی های شدید لگن در این افراد گزارش می شود.» سامه بیج درباره عوارض مشابه در داروهایی که برای لاغری تبلیغ می شوند هم می گوید: «تأثیر این داروها بر مغز قابل برگشت است. موادی در این داروها استفاده می شود که مخدر هستند و منجر به بی اشتها می شوند. داروهای دیگر از جمله مسکن ها، داروهای ریزش مو و افزایش قد... هم اگر عوارض جانبی نداشته باشند، ۱۰۰ درصد بی اثر هستند. قوی ترین داروهایی که در دنیا به صورت علمی ساخته و تأیید شده یک دهم اثر داروهایی که این افراد در تبلیغاتشان ادعا می کنند را ندارند. این افراد از نقاط ضعف مردم برای پر کردن جیب خودشان سوءاستفاده می کنند.» او در پاسخ به این سؤال که آیا راهکار قانونی برای جلوگیری از تبلیغات وجود ندارد، می گوید: «جلوی تبلیغات ماهواره ای و فضای مجازی را نمی توان گرفت، اما مسئولیت پیگیری چنین مواردی بر عهده وزارت بهداشت است که به مراجع قضایی شکایت کند. پیگیری منابع فروش این محصولات به راحتی از سوی نیروی انتظامی قابل انجام است.»

راهنما

روش های استعلام اصالت فراورده های سلامت محور

سامانه تی تک ttac.ir یکی از کاربردی ترین و مهم ترین سامانه های است که از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با هدف ردیابی، رهگیری و کنترل اصالت محصولات در سال ۹۲ راه اندازی شد. با استفاده از خدمات این سامانه می توان به کاتالوگ داروها، ملزومات پزشکی، فرآورده های طبیعی گیاهی و ستنی، محصولات آرایشی و بهداشتی و سایر کالاهای مربوط به حوزه سلامت، دسترسی پیدا کرد و از اصالت و مرغوبیت آنها مطمئن شد. اپلیکیشن سامانه تی تک در ۲ نسخه اندروید و تحت وب طراحی شده و می توان قبل از مصرف هر محصولی، با وارد کردن کد ۱۶ رقمی یا اسکن کردن بارکد آن، از اصل یا تقلبی بودن مطمئن شد. همچنین با نصب این نرم افزار می توان به لیست داروهای کمیاب دسترسی پیدا کرد و داروخانه های معتبر و نزدیک به محل سکونت را شناسایی کرد.

...

اجزای برجسب اصالت و سلامت کالا:

GTIN (شماره تجاری فرآورده)
UID (شناسه رهگیری)
LOT (سری ساخت محصول)
EXP (تاریخ انقضا)

...

روش های استعلام:

۱. ارسال کد UID روی محصول یا ارسال اعداد پشت قسمت پوشیده شده به ترتیب از قسمت اول تا چهارم به شماره پیامکی ۲۰۰۰۸۸۲۲

...

استفاده از نرم افزار بارکدخوان

دوبعدی مخصوص تلفن همراه از طریق سایت تی تک

...

نکته: داشتن این برجسب روی محصول دلیل مجاز بودن آن نیست و جواب سلامت با یکی از روش های فوق و مطابقت آن با استانداردهای وزارت بهداشت می شود که به اختتامی قابل توجهی برای خود آنها و نظام سلامت کشور خواهد داشت.

مجتبی بوربور
ناشر رئیس اتحادیه واردکنندگان دارو

یادداشت

فرصتی که به سودجویان داده می شود

داروهای تبلیغ شده در فضای مجازی، شبکه های اجتماعی و ماهواره نه تنها اثر بخش، بلکه به چند دلیل قابل اعتماد هم نیستند. درباره کالاهای سلامت محور چند اصالت باید احراز شود؛ ابتدا اصالت خود دارو یعنی ایمنی و اثر گذار بودن آن که باید از سوی یک نهاد ناظر تأیید شود. اما درباره این محصولات چنین چیزی وجود ندارد. نکته دیگر هم اصالت کسی است که محصول را عرضه می کند که این شرایط هم درباره چنین داروها و محصولات سلامت محور دیده نمی شود. بنابراین با قطعیت می توان عنوان کرد محصولی که این فاکتورها را ندارد، قابل اعتماد نیست. نکته مهم اینجاست که چنین محصولاتی حداقل ۲ تیب عارضه دارند؛ عوارض فرمولاسیون و عوارض جسمی. دارویی که به صورت غیرمجاز تهیه می شود می تواند عوارض فرمولاسیون منجر به آلودگی میکروبی، فلزات سنگین، تاریخ گذشته بودن کیسول ها و... را داشته باشد و بیماری جدیدی در مصرف کننده ایجاد کند. عفونی هم ناشی از استفاده از داروهایی است که فرمولاسیون درستی ندارند. از سوی دیگر ممکن است فرمولاسیون تولید دارو هم متفاوت با چیزی باشد که روی بسته بندی به خریدار نشان داده می شود. در این محصولات عمدتاً موادی استفاده می شود که یا آسیب زا می شوند، مثل داروهای لاغری که منجر به آسیب به قلب و سیستم عصبی می شوند، یا ماده مؤثره آنها کیفیت لازم را ندارد، مثل داروهای چاقی که عوارض مفصلی، گوارشی یا کلیوی را در فرد ایجاد می کند. گروه های دارویی دیگر مثل قرص، ماسک و پودرهای زیبایی هم همین شرایط وجود دارد. البته عارضه داشتن یا نداشتن این محصولات هم ربطی هم به داخلی یا خارجی بودن آنها ندارد. در شبکه های اجتماعی و ماهواره ای برخی محصولات سلامت محور به صورت رپر تاژ آگهی تبلیغ می شوند که برخی از آنها تولید ایران و برخی دیگر تولید کارخانه های خارج از کشور است. اما کدام خارج یکی از مشکلات اصلی این است که ایران هم هرز با کشور پاکستان است و این کشور یکی از بزرگ ترین تولیدکنندگان کانتیر فیک (تقلبی) در دنیا است که به معضلی برای جامعه جهانی تبدیل شده. برخی از این محصولات با همین مواد اولیه تقلبی تهیه می شوند. چند سال پیش هم قرص گیاهی لاغری محصول کشور کره به بازار عرضه شد که به ظاهر وزن را کم می کرد، اما پس از پیگیری مشخص شد که در ایران تولید می شود. ماده اصلی آن هم گیاهی بود که افزایش تحرک و کاهش اشتها را به همراه داشت. همیشه گیاهی بودن یک محصول به مفهوم بی عارضه بودن آن نیست و مصرف کنندگان این قرص هم با عوارض شدید عصبی مواجه شدند. در نهایت وزارت بهداشت ورود جدی به فروش این محصول داشت و جلوی عرضه آن را گرفت، اما مصرف کنندگان آن مشکلات زیادی داشتند.

البته قانونگذار به بازار مصرف چنین محصولاتی، دسترسی خوبی ندارد، چرا که مصرف کننده این محصولات را از کانال درستی تهیه نمی کند تا قابل پیگیری باشد. از سوی دیگر در بسیاری از موارد عوارضی که در سطح مصرف دیده می شود به دلیل اینکه امکان رهگیری مناسب این در حالی است که با وجود چنین مشکلاتی، وزارت بهداشت تکنون برای جلوگیری از فروش و اطلاع رسانی درباره خطرات این محصولات، اقدامات مناسبی انجام داده و حتی بر خوردهایی هم با چنین تبلیغاتی داشته است. اما یک انتقاد در این زمینه مطرح است که به نوعی منجر به سوءاستفاده سودجویان هم شده. قاچاق لزوماً به این معنا نیست که بر مبنای نیاز و عرضه اتفاق بیفتد، گاهی اوقات وزارت بهداشت در سیاست گذاری، مسیر قانونی تأمین اقلامی که مورد نیاز جامعه هم هست را می بیند، به همین دلیل برخی کالاها در شبکه قاچاق قرار می گیرند و این اساس ضرورت دارد همزمان با برخورد و اطلاع رسانی از سوی وزارت بهداشت، در قسمت قانون گذاری هم نیازهای واقعی جامعه، شناسایی و پاسخ داده شود. البته این شامل محصولات سلامت محور و داروهای است که مورد تأیید هستند. به عنوان مثال هیچ سند علمی در زمینه تولید داروی رفع سفیدی مو یا افزایش قد وجود ندارد و بخش اطلاع رسانی وزارت بهداشت باید در این باره اقدام و بازار فروش آنها حذف کند. اما برخی داروهای تأیید شده برای مشکلات مفاصل و پوستی در دنیا وجود دارد که وزارت بهداشت اجازه ثبت سفارش و واردات آن را نمی دهد. وزارت بهداشت در این شرایط که انجام است و سایت و پیج های مختلف فعال در این حوزه بسته می شوند، اما بلافاصله مشابه آن، دوباره شروع به کار می کنند. بیشتر سرورهای این پیج ها هم در ایران قرار ندارند و دسترسی برای بستن شان نداریم. درباره ماهواره ها هم شرایط همین است. چیزی که می تواند در این باره کمک کننده اصلی باشد، اطلاع رسانی درست و دقیق و هوشیاری خود مردم است تا آنها مستتری خود را در جامعه سا پیدا نکنند. مردم باید یک چیز را به خوبی بدانند؛ اینکه فو و مطابق آن با استانداردهای وزارت بهداشت می شود که به اختتامی قابل توجهی برای خود آنها و نظام سلامت کشور خواهد داشت.